

Den første oljeindustrien i Stavanger

I Aristofanes "Froskene" gjentas frasen "mistet sin oljeflaske" flere ganger i en konkurranse mellom to diktere. Men det var neppe en slik oljeflaske som denne Hermetikkmuseet nylig mottok. Flasken er en olivenoljeprøve i etui, som ble sendt til "Messrs Brødrene Osmundsen Canning Factories, Stavanger" fra Tarragona i nordøst Spania. Tarragona regnes som et av Spanias fineste olivenoljedistrikter.

Datostemplet på frimerkene på etuiet gir datoen som 23. november. Dessverre er selve årstallet uleselig, men Brødrene Osmundsen Hermetikkfabrikk ble stiftet i 1914 og nedlagt i 1963. På etiketten på etuiet står også fabrikknavnet "Establecimientos Félix Gasull, S.A. – Reus". Firmaet ble stiftet i 1835 og eksisterer fortsatt. Samme firmanavn står også på selve flasken.

Flasken er 10,5 cm høy og 2,5 cm i diameter – volumet er ca. 0,5 dl. På etiketten, som er utformet som et skjold, står fabrikknavnet samt "Pure Olive Oil", med ordene "Extra Cream "A" tilføyd med skrivemaskin.

Etuiet består av en liten solid treblokk, med to hull boret ut for to oljeflasker. Hullene har kork i bunnen som skal beskytte flaskene under transport. Esken lukkes med en liten treplate festet på hjørnet med en stift. På motsatt hjørne er treplaten festet med en metallstripp.

Gjenstanden kan betraktes i en bredere sammenheng, nemlig kvalitet på olivenolje som ble brukt i hermetikkindustrien. Gitt at olivenoljen skulle bli av skikkelig kvalitet, var det ikke overraskende at Hermetikkindustriens laboratorium fikk i oppgave å analysere utallige olivenoljeprøver for å finne den aller beste oljetypen. I 1935 ble det for eksempel importert 3315 tonn olivenolje til hermetikkindustrien, og hver måned fantes det rapporter om prisene på olivenolje fra forskjellige distrikter i bl.a. Italia, Tunisia, Levanten og Spania.

Oljene ble undersøkt med hensyn til emballasje, spesifikk vekt, brytningsindeks, koldklarhet, syretall, jodtall, holdbarhet og fluorescens. I en liste over noen prøver som ble tatt i 1934-35 finnes noen fra Reus, egentlig fra fire forskjellige produsenter, og alle, bortsett fra en, brukte jernfat til frakt av varene, som faktisk var vanligere enn å bruke trefat.